

gere end til, at Konklusionerne ikke afkræftes af foreliggende Kendsgerninger.

Medens 1. Bind af Survey virker som noget af en Fanfare, en Beretning om alt, hvad man havde naaet i Mellemløbet og navnlig i USA stod midt i under Nationaløkonomernes Højkonjunktur i de første Efterkrigsaar, er 2. Bind mere beskedent og samtidig mere begrænset til amerikanske Forudsætninger og Forfattere. Det sidste giver sig Udslag i, at man i nogle Kapitler kun finder citeret engelsk-sprogede Værker og sikkert ganske overvejende amerikanske. Alligevel er ogsaa Vol. II af Værdi for Europa, ikke mindst fordi det opmuntrer Økonomerne til at vende deres Arbejdskraft mod videre Omraader, ofte Omraader, hvor der er Samarbejde med andre Fag.

F. Zeuthen.

Paul A. Samuelson: Economics. An Introductory Analysis. Mc. Graw-Hill. New York. Toronto. London. 1955. New third ed. 753 s. sh 40/6.

Anden udgave af denne bog blev omtalt her i tidsskriftet i 1952, side 92. Der kan alligevel være grund til igen at gøre opmærksom på denne lærebog, der antagelig er nutidens mest udbredte begynderbog i økonomi. Den er oversat til mindst 6 sprog og anvendes ved 300 højskoler og universiteter. En sammenligning af 2. og 3. udgave viser tydeligt, at forfatteren har gennemarbejdet stoffet. Ikke blot således, at fakta i de beskrivende afsnit er ajourført til 1955, men også ved udbygning og ændring af det teoretiske afsnit. De sidste ændringer giver det indtryk, at denne lærebog præsenterer det helt moderne oplæg af nationaløkonomien. Naturligvis er denne oplægning præget af forfatteren, hvis pen er lige så frisk og frejdig, som man venter, når man har været ude for denne charmerende forelæser.

I forordet fortælles det, at første udgave af bogen særlig understregede depressionen, og at anden udgave lagde vægt på inflationsproblemet, medens forfatteren ved

gennemgang af tredje udgave har været i stand til at fremhæve »effektiv vækst og sikkerhed«. Dette er også baggrunden for, at forfatteren flere steder i bogen kan vende tilbage til »a grand neoclassical synthesis«. Det er en sammenbygning af den værdifulde kerne i den moderne macro-økonomiske teori om indkomstdannelsen med de micro-økonomiske klassiske principper. Ved hjælp af en hensigtsmæssig penge- og finanspolitik vil man kunne skabe sådanne indkomstvilkår, at man får fuld beskæftigelse. Det bliver så påny af interesse at analysere prisdannelsen og fordelingen efter de klassiske linier. I sammenhæng hermed er prisdannelsesafsnittet i denne udgave blevet udbygget med Marshalls tidsstadier, og der er tilføjet et afsnit, hvor vareprisdannelsen og faktorprisdannelsen ses i sammenhæng.

Den omredaktion af afsnittene om landbrugets problemer og prisdannelsen for landbrugsvarer, der har fundet sted, er også præget af syntesen. Stabile forhold for byerhvervene vil forøge efterspørgselen efter landbrugsprodukter, og fattigdomsproblemet i landbruget vil i alle tilfælde kunne løses ved vandring til byerne, hvor der er beskæftigelse at få.

Tredie udgave indeholder to helt nye kapitler: Et om krigsøkonomi og et om økonomisk vækst og udvikling. Kapitlet om krigsøkonomien forklarer, hvorfor krigstidens byrder ikke kan lægges over på fremtiden, og diskuterer statsmagtens direkte indgreb i de økonomiske forhold. Kapitlet om økonomisk vækst handler om de underudviklede lande. Selv om forfatteren ikke går uden om de vanskelige problemer, der knytter sig til befolkningsudviklingen i disse lande, fastholder han også på dette område sin optimisme. Gennem et tænkt eksempel udformes programmet for udviklingen af et tilbagestående land: En national plan, skattereformer for at bremse inflationen og finansiere udbygningen af veje, jernbaner, skoler og hospitaler, organisation af et kreditvæsen til finansiering af private planer, optagelse af udenlandske lån, sikring af tilvandring

gere end til, at Konklusionerne ikke afkræftes af foreliggende Kendsgerninger.

Medens 1. Bind af Survey virker som noget af en Fanfare, en Beretning om alt, hvad man havde naaet i Mellemløbet og navnlig i USA stod midt i under Nationaløkonomernes Højkonjunktur i de første Efterkrigsaar, er 2. Bind mere beskedent og samtidig mere begrænset til amerikanske Forudsætninger og Forfattere. Det sidste giver sig Udslag i, at man i nogle Kapitler kun finder citeret engelsk-sprogede Værker og sikkert ganske overvejende amerikanske. Alligevel er ogsaa Vol. II af Værdi for Europa, ikke mindst fordi det opmuntrer Økonomerne til at vende deres Arbejdskraft mod videre Omraader, ofte Omraader, hvor der er Samarbejde med andre Fag.

F. Zeuthen.

Paul A. Samuelson: Economics. An Introductory Analysis. Mc. Graw-Hill. New York. Toronto. London. 1955. New third ed. 753 s. sh 40/6.

Anden udgave af denne bog blev omtalt her i tidsskriftet i 1952, side 92. Der kan alligevel være grund til igen at gøre opmærksom på denne lærebog, der antagelig er nutidens mest udbredte begynderbog i økonomi. Den er oversat til mindst 6 sprog og anvendes ved 300 højskoler og universiteter. En sammenligning af 2. og 3. udgave viser tydeligt, at forfatteren har gennemarbejdet stoffet. Ikke blot således, at fakta i de beskrivende afsnit er ajourført til 1955, men også ved udbygning og ændring af det teoretiske afsnit. De sidste ændringer giver det indtryk, at denne lærebog præsenterer det helt moderne oplæg af nationaløkonomien. Naturligvis er denne oplægning præget af forfatteren, hvis pen er lige så frisk og frejdig, som man venter, når man har været ude for denne charmerende forelæser.

I forordet fortælles det, at første udgave af bogen særlig understregede depressionen, og at anden udgave lagde vægt på inflationsproblemet, medens forfatteren ved

gennemgang af tredje udgave har været i stand til at fremhæve »effektiv vækst og sikkerhed«. Dette er også baggrunden for, at forfatteren flere steder i bogen kan vende tilbage til »a grand neoclassical synthesis«. Det er en sammenbygning af den værdifulde kerne i den moderne macro-økonomiske teori om indkomstdannelsen med de micro-økonomiske klassiske principper. Ved hjælp af en hensigtsmæssig penge- og finanspolitik vil man kunne skabe sådanne indkomstvilkår, at man får fuld beskæftigelse. Det bliver så påny af interesse at analysere prisdannelsen og fordelingen efter de klassiske linier. I sammenhæng hermed er prisdannelsesafsnittet i denne udgave blevet udbygget med Marshalls tidsstadier, og der er tilføjet et afsnit, hvor vareprisdannelsen og faktorprisdannelsen ses i sammenhæng.

Den omredaktion af afsnittene om landbrugets problemer og prisdannelsen for landbrugsvarer, der har fundet sted, er også præget af syntesen. Stabile forhold for byerhvervene vil forøge efterspørgselen efter landbrugsprodukter, og fattigdomsproblemet i landbruget vil i alle tilfælde kunne løses ved vandring til byerne, hvor der er beskæftigelse at få.

Tredie udgave indeholder to helt nye kapitler: Et om krigsøkonomi og et om økonomisk vækst og udvikling. Kapitlet om krigsøkonomien forklarer, hvorfor krigstidens byrder ikke kan lægges over på fremtiden, og diskuterer statsmagtens direkte indgreb i de økonomiske forhold. Kapitlet om økonomisk vækst handler om de underudviklede lande. Selv om forfatteren ikke går uden om de vanskelige problemer, der knytter sig til befolkningsudviklingen i disse lande, fastholder han også på dette område sin optimisme. Gennem et tænkt eksempel udformes programmet for udviklingen af et tilbagestående land: En national plan, skattereformer for at bremse inflationen og finansiere udbygningen af veje, jernbaner, skoler og hospitaler, organisation af et kreditvæsen til finansiering af private planer, optagelse af udenlandske lån, sikring af tilvandring

af udenlandske eksperter og endelig en vis opdragelsestold.

Begge de tilføjede kapitler er gode eksempler på anvendt økonomi, og dermed nytten af at tilegne sig den forståelse af den økonomiske sammenhæng, som bogen iøvrigt bibringer sine læsere.

Samuelson giver selv udtryk for, at hans nyklassiske syntese er »rather optimistic—and somewhat oversimplified«. Der er derfor ingen grund til at tage bogens nye røde tråd op til diskussion. Man kunne måske spørge om det er rigtigt at lade forbeholdene overfor en sådan optimisme træde i baggrunden, når man skriver en begynderbog inden for et fag. Som Samuelson gør det på *amerikansk* vil de allerfleste læsere kunne tilslutte sig denne fremgangsmåde; men tonen i bogen er en af grundene til, at den ikke lader sig oversætte til et nordisk sprog. Når noget *her* inden for økonomien skal vinde videnskabelig respekt, må fremstillingen som regel bære præg af sure betæneligheder. Der skal et stort geni til at være optimist ud fra et europæisk ståsted.

Til slut skal der gøres opmærksom på en munter tilvækst til den nye udgave. Over hvert kapitel er der anført et vers eller fyndord. Der er citeret fra alverdens visdom tilbage til bibelen, men også nutidens forfattere og statsmænd. Over kapitel 30, der handler om udbytte og initiativ, står f.eks. følgende ord af Samuel Butler: »The world will always be governed by self-interest. We should not try to stop this, we should try to make the self-interest of each a little more coincident with that of decent people«.

Endelig et citat, der er et argument for syntesen. Det står som indledning til kapitel 18, der handler om finanspolitik og fuld beskæftigelse uden inflation: »I give you this assurance: every legitimate means available to the Federal Government that can be used to sustain prosperity will be used«. Ordene er Eisenhowers, og de er fra 1954.

Niels Banke.

Økonomisk Utsyn 1900—1950. (Statistisk Sentralbyrå: Samfunnsøkonomiske studier 3). Oslo 1955. 217 sider. Pris: 4 n. kr.

Efterhånden, som den regelmæssige indsamling af statistisk materiale har strakt sig over henimod 100 år i flere af de vesteuropæiske lande, er der blevet skabt mulighed for at belyse den økonomiske udvikling med tidsrækker over længere tidsrum. Med undtagelse af befolkningsstatistikken og landbrugsproduktionen og i de allersidste år nationalproduktet har man dog hidtil været tilbageholdende på dette område her i landet.

I Norge udsendte Statistisk Sentralbyrå i 1948 et bind med »Statistiske oversigter«; med hensyn til opbygning svarer dette værk i store træk til de årlige statistiske årbøger. I disse oversigter har Sentralbyrået angivet talserier så langt tilbage, som der forelå sammenligneligt materiale for såvel befolkningsstatistik som økonomisk og socialstatistik o. s. v. Hvem, der har prøvet at rekonstruere lange tidsrækker på basis af den foreliggende statistik, vil vide, at det i bedste fald er et ganske tidkrævende arbejde, således at Sentralbyråets indsats er særdeles nyttig for den, der vil studere norsk samfundsudvikling i det sidste århundrede.

I 1952 blev der herudover indledet et arbejde med at føre de norske nationalindkomstrækker, der hidtil kun var ført tilbage til 1930 tilbage til år 1900. Resultatet af disse beregninger er offentliggjort i publikationen »Nasjonalregnskap 1900—1952«, som Statistisk Sentralbyrå udsendte i 1953. Principielt har man forsøgt at gennemføre disse beregninger på et produktionsstatistisk grundlag for hele perioden. Man har her kunnet støtte sig på de serier, der var bearbejdet i forbindelse med udsendelsen af de statistiske oversigter i 1948. Med hensyn til materialets omfang synes man i Norge i sammenligning med mulighederne her i landet at have den fordel, at man fra ulykkesforsikringen ligger inde med en omfattende statistik over timeantallet indenfor håndværk og industri. Der lægges dog ikke i fremstillingen skjul